

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku

Gospodinu Ranku Krivokapiću

81000 Podgorica

Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

PRIMLJENO:	19. V	POŠTA: 81000	GOP. SKUPŠTINA
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/15-70	e-mail: klub.dps@skupstina.me	
VEZA:	Broj:		
EPA:	Datum:		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Na osnovu člana 187. i 188. Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru za ljudska i manjinska prava dr Suadu Numanoviću postavljam sledeće

Poslaničko pitanje

Kako ocenjute položaj manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i što je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava preduzelo u cilju unaprjeđenja njihovog položaja u prethodnom period I koji su vam prioritetni zadaci u narednom periodu?

OBRAZLOŽENJE

Iako se možemo složiti da imamo dobar zakondavni i institucionalni okvir u oblasti zaštite i unaprjeđenja prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica neophodno je raditi konstatno na njihovom unaprjeđenju.

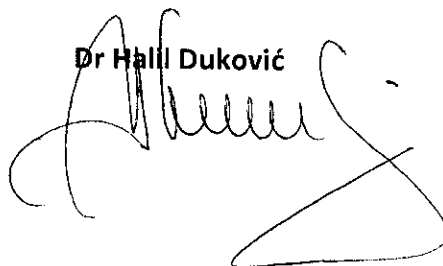
Znamo da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Upravom za kadrove radi periodična istraživanja vezano za praćenje zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u državnim organima i organima lokalnih samouprava, ali uprkos svim uspjesima i Ministrastva i Uprave za kadrove na profesionalnom pristupu ovom poslu, s rezultatima ovih istraživanja možemo biti samo djelimično zadovoljni.

S druge strane, da bi manjine mogle biti inkorporirane u potpunosti potrebno je među njima stvoriti i kadrove jer bez toga nemožemo ispuniti onu srazmjernu zastupljenost koju želimo, možemo brojčanu ali ne profesionalnu. Zato je jako važno i

upis na fakultete i postdiplomske studije kako bi se izdvojili oni talenti koji će profesionalno i odgovorno obavljati svoj posao.

Poslanik

Dr Halil Duković

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLIJENO:	29. V 2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-01-2/15-70/p
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Crna Gora

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

Br. 01-023-634/15-3

Podgorica, 27. maj 2015. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, poslanik Demokratske partije socijalista - DPS Dr Halil Duković, postavio je Ministru za ljudska i manjinska prava Dr Suadu Numanoviću sljedeće pitanje:

“Kako ocjenjute položaj manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i što je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava preduzelo u cilju unaprijeđenja njihovog položaja u prethodnom periodu i koji su Vam prioritetni zadaci u narednom periodu?”

Na postavljeno pitanje Ministar za ljudska i manjinska prava daje sljedeći odgovor:

Uvaženi g-dine Duković,

Manjinski narodi i druge manjinska nacionalno zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo izražavanja, čuvanja, razvijanja, prenošenja i javnog ispoljavanja nacionalnog, etničkog, kulturnog, vjerskog i jezičkog identiteta, kao dijela njihove tradicije.

Jedna od osnovnih ciljeva Ministarstva za ljudska i manjinska prava je puna integracija manjinskih naroda u društveni život, uz dalje očuvanje i razvijanje njihove nacionalne i kulturne posebnosti, te unapređenje njihovih zakonskih prava i sloboda.

Jačanjem postojećih i radom novih institucija, kakve su manjinski Savjeti, Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina, Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava daje se i novi kvalitet institucionalne zaštite manjinskih prava i unapređenja manjinskih prava po oblastima značajnim za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina je ustanova koju je osnovala Vlada Crne Gore sa ciljem unapređenja manjinskih prava u oblasti kulture i afirmacije multikulturalizma kao jedne od temeljnih vrijednosti savremene Crne Gore.

Zakonom o manjinskim pravima i slobodama, član 36, i Odlukom o osnivanju Fonda za manjine, Skupština Crne Gore, radi podrške aktivnostima značajnim za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika u oblasti nacionalnog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta, osnovala je Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Manjinski narod ili druga manjinska nacionalna zajednica i njihovi pripadnici, u cilju očuvanja svog ukupnog nacionalnog identiteta i unaprjeđenja svojih sloboda i prava, mogu osnovati savjet tog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice, pa su tako tokom 2013. godine održane elektorske skupštine i konstituisani su Albanski, Bošnjački, Hrvatski, Muslimanski, Romski i Srpski manjinski nacionalni savjet.

Zaštitom ljudskih i manjinskih prava se bavi i Odbor za ljudska prava Skupštine Crne Gore, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda i Savjet za borbu protiv diskriminacije.

U skladu sa članom 79, tačka 10 Ustava Crne Gore, kojim se pripadnicima manjina jamči pravo srazmjerne zastupljenosti u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, u saradnji sa Upravom za kadrove tokom 2014. godine uradilo je istraživanje o zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u državnim organima i organima državne

uprave, dok trenutno privodimo kraju istraživanje o zastupljenosti manjina o državnim organima i organima lokalnih samouprava.

S obzirom na zakonske ingerencije savjeta manjinskih naroda u prethodnom periodu, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava potpisalo je Memorandume o saradnji sa ciljem što kvalitetnijeg ostvarivanja prava pripadnika/ca manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa Univerzitetom Crne Gore, Uprave za kadrove, Unijom poslodavaca Crne Gore i savjetima manjinskim narodima u Crnoj Gori. Takođe, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava skoro je potpisalo Memorandum o saradnji i sa Policijskom akademijom u cilju upisa što većeg broja pripadnika manjinskih naroda u ovu obrazovnu ustanovu koristeći princip afirmativne akcije.

Manjinski narodi i druge manjinska nacionalno zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo na upotrebu svog jezika i pisma. U jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili značajan dio stanovništva, prema rezultatima poslednjeg popisa, u službenoj upotrebi je i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Nadležni upravni i programski organi medija čiji je osnivač Crna Gora obezbjeđuju odgovarajući broj časova radi emitovanja informativnog, kulturnog, obrazovnog, sportskog i zabavnog programa na jezicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i njihovih pripadnika, kao i programske sadržaje koji se odnose na život, tradiciju i kulturu manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i obezbjeđuju finansijska sredstva za finansiranje tih programskih sadržaja.

Manjinski narodi i druge manjinska nacionalno zajednice i njihovi pripadnici imaju prava na školovanje na svom jeziku i na odgovarajuću zastupljenost svog jezika u opštem i stručnom obrazovanju. Nastava na albanskom jeziku se organizuje na primarnom i sekundarnom nivou u opštinama u kojima žive pripadnici albanske manjine, a takođe već duži niz godina u okviru Univerziteta Crne Gore u Podgorici funkcioniše i Studijski program za obrazovanje učitelja-ica na albanskom jeziku. U okviru takozvanog otvorenog kurikuluma škole mogu da u postojeći program uključe do 20 odsto ciljeva na osnovu interesovanja lokalne zajednice i to je velika mogućnost da sve škole, svi nastavnici, pa prema tome i svi manjinski narodi,

ubace ono što je u njihovom interesu poštujući pedagoške principe i načela demokratskog i građanskog društva.

Nastavljajući dobru praksu iz ranijeg perioda, Ministarstvo za ljudska prava u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja Republike Albanije, sprovelo procedure upisa studenata iz Crne Gore na univerzitete u Republici Albaniji.

Izborni zakon je izmijenjen 2011. i 2012. godine kako bi stvorio povoljnije uslove za izbor poslanika iz reda nacionalnih manjina u Skupštini, dok novi Zakonom o izboru odbornika i poslanika koji je usvojen 22. marta 2014. uvodi se i afirmativna akcija na lokalnom nivou, koja važi za manjine kojih na tom nivou ima od 1,5 do 15 odsto.

Novom Strategijom za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj su definisane najznačajnije oblasti njene primjene, a to su: rješavanje pravnog statusa, obrazovanje, zapošljavanje i prava iz radnog odnosa, zdravlje i zdravstvena zaštita, socijalna i dječija zaštita, nasilje nad ženama i nasilje u porodici, kulturni i jezički identitet, informisanje, stanovanje i učešće u javnom i političkom životu i svim ovim oblastima danas imamo vidljive i mjerljive rezultate.

U saradnji sa Romskim Obrazovnim Fondom i Zavodom za školstvom, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava nastavilo je sa aktivnostima stipendiranja svih romskih srednjoškolaca i studenata, te shodno tome, obezbijedena su sredstva za stipendiranje svih romskih srednjoškolaca i studenata. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava takođe svake školske godine obezbjeđuje besplatne udžbenike i školski pribor za romske učenike nižih razreda osnovne škole, dok u cilju motivisanja nastavka školovanja za najbolje učenike završnih razreda osnovne škole organizuje zimovanja, ljetovanja, kao i kampove romskog jezika i kulture, pa kao rezultat ovih i drugih aktivnosti povećan je broj učenika u osnovnim i srednjim školama, a imamo i 17 studenata romske i egipćanske populacije. U cilju očuvanja i unapređivanja kulturnog i jezičkog identiteta romske populacije, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava predstavilo je prvi romski bukvar u Crnoj Gori, a pripremljen je nacrt prvog rječnika romsko-crnogorsko-romskog jezika.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je uključeno u regionalni projekat Savjeta Evrope i Evropske unije „Unapređenje ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Evropi“ koji imaju za cilj da poboljšaju pristup pravima manjina na raznim nivoima vlasti, u skladu sa standardima Savjeta Evrope u

ovoj oblasti, a prije svega u skladu sa Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i Evropskom poveljom o regionalnim i manjinskim jezicima. Projekat obuhvata system grantova, koji se daju kao podrška izabranim opštinama i gradovima radi otklanjanja prepreka koje stoje na putu ostvarivanja prava manjina u svojim lokalnim zajednicama. Izjavu o implementaciji granta supotpisali i predstavnici četiri opštine iz Crne Gore, i to: Plav, Bijelo Polje, Tivat i Kotor.

Ono što nam svakako preostaje da radimo u cilju unaprjeđenja položaja manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u narednom period jeste da kroz u multidisciplinarn pristup treba da nastavimo radimo na smanjenju etničke distance i poboljšanju proporcionalne zastupljenosti manjinskih naroda u državnim organima i organima lokalnih samouprava, u cilju pune integracija manjina u crnogorsko društvo.

Takođe, u cilju integrisanja manjina u crnogorsko društvo veoma bitnu ulogu igra i ekonomski razvoj sredina u kojima žive manjine, čime se dovelo do boljeg ekonomskog položaja istih i stvorili bi se uslovi da na svojim ognjištima građani dobijaju posao, osnivaju svoje porodice, a ne da svoju egzistenciju traže van granica Crne Gore, već naprotiv treba da se kreiraju preduslovi kako bi i oni koji su otišli i napustili svoja ognjišta, da se vrate u svoju domovinu. Politika regionalnog razvoja Crne Gore, kao što je definisano Strategijom regionalnog razvoja za period 2014-2020, treba da doprinese definisanju jasnih procesa, mehanizama i mjera koje će omogućiti povećanje produktivnosti, prvenstveno u Sjevernom regionu, ali i ostalim regionima države, uz poseban focus na jedinice lokalne samouprave i regione gdje pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili značajan dio stanovništva.

Postizanje ravnomjernijeg socio-ekonomskog razvoja svih jedinica lokalne samouprave i regiona postiće se prvensteno poboljšanjem infrastrukture, kao što je izgradnja auto-puta, predstavlja preduslov razvoja regiona, zasnovanog na konkurentosti, inovativnosti i zapošljavanju.

S poštovanjem,

